

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1541

25 Temmuz 2017

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-8051)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 14.06.2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00/120.07(7/8051)-116042-71931 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Haluk EYİDOĞAN'ın tarafıma tevcih ettiği 7/8051 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Manisa İl Özel İdaresi'nden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

Önerge Cevabı (4 Sayfa)

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. HALUK EYİDOĞAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8051)

Soru 1:

28 Mayıs 2012'de basın ve yayın organlarına yansıyan haberlere göre Manisa'nın Alaşehir İlçesi'ne bağlı Alkan Köyü'nde, özel bir firmanın jeotermal sondajı çalışmaları yaptığı bölgenin yakınında yaklaşık iki haftadır patlamalar olmuş, fişkıran sıcak su nedeniyle köylüler evlerinden çıkamaz duruma gelmiş, tarım arazileri zarar görmüştür. En son patlamanın ardından yaklaşık 40 m yüksekliğe kadar ulaşan sıcak su nedeniyle bağlar ve meyve ağaçları kurmuştur. Bir türlü önlenemeyen patlama ve fişkırımları engellemek için ABD'den uzman bir ekibin gelmesinin beklendiği gün ilçe Kaymakamı tarafından beyan edilmiştir.

Yapılan jeotermal sondajların derinlikleri nedir ve bu sondajlar hangi amaçla yapılmaktadır?

Cevap 1:

Türkerler Jeotermal Enerji Arama ve Üretim A.Ş.'nin sorumluluğunda bulunan ve sıcak su püskürmelerinin yaşandığı 227 ruhsat numaralı sahada, Manisa İl Özel İdaresi tarafından izin verilen sondajlar ile bunların derinlikleri aşağıda verilmiştir.

1. Bayramyeri 1	Derinlik 1500 m.
2. Doğu Piyadeler 1	Derinlik 2250 m.
3. Batı Piyadeler 1	Derinlik 2250 m.
4. Bayramyeri 2	Derinlik: 1500 m.
5. Bayramyeri 3	Derinlik: 1500 m.
6. Çağlayan 1	Derinlik: 1750 m.
7. Batı Piyadeler 2	Derinlik: 1750 m.
8. Batı Piyadeler 3	Derinlik 2000 m.

Bu sondajlar, enerji santrali tesisi kurmak amacıyla gerçekleştirilen çalışmalar kapsamında yapılmaktadır.

Soru 2:

Araştırma sahasında kaç sondaj yapılmıştır ve sürdürülen proje çerçevesinde kaç tane daha yapılacaktır?

Cevap 2:

Manisa İl Özel İdaresi tarafından izin verilen sondaj sayısı sekizdir. Bayramyeri 1, Doğu Piyadeler 1 ve Batı Piyadeler 1 sondajları tamamlanmıştır. Bayramyeri 3 kuyusunda sondaja başlanmış, ancak kontrolsüz sıcak su ve gaz çıkışları nedeniyle sondaj durdurulmuştur. Bayramyeri 2, Çağlayan 1, Batı Piyadeler 2 ve Batı Piyadeler 3 lokasyonlarında sondaj faaliyetine başlanmamıştır.

Soru 3:

Bu çalışma jeotermal kaynaklardan elektrik üretimi için yapılıyorsa hedeflenen elektrik üretim kapasitesi nedir?

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. HALUK EYİDOĞAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8051)

Cevap 3:

Anılan sahada, her biri 24 MW kurulu gücünde 177.840.000 kWh/yıl ortalama yıllık üretim kapasitesine sahip enerji santrali tesis edilmesi planlanmaktadır.

Soru 4:

Sondaj çalışmaları öncesi jeolojik, hidrojeolojik ve jeofizik ön etüt raporları var mıdır?

Cevap 4:

Sondaj çalışmasına başlamadan önceki aşamada, firma tarafından ön etüt çalışmaları yapılmıştır. Çalışma alanında önceki yıllarda, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı ile Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü tarafından yapılmış olan çalışmalar incelenmiş ve gerekli değerlendirmeler yapıldıktan sonra tespit edilen 60 noktada rezistivite ölçümleri alınmış ve rezistivite modeli oluşturulmuştur. Ruhsat alanını kapsayacak şekilde Zaman Ortamı Elektromanyetik Yöntem (TDEM) ve Manyetotellürik (MT) gibi jeofiziksel çalışmalar Schlumberger Overseas'e bağlı WesternGeco EM-Geosystem şirketine yaptırılmıştır. Jeofizik çalışmaları sonucunda temin edilmiş olan veriler değerlendirilerek modelleme çalışmaları yapılmış ve sahada açılması planlanan jeotermal kaynak sondajları için en uygun lokasyonlar belirlenmiştir.

Sahada gerçekleştirilen Batı Piyadeler 1 jeotermal arama sondajının ön kuyu test sonuçlarına göre kuyuda 220 °C ve üzerinde sıcaklığa sahip 600 ton/saat debili jeotermal akışkan üretilbildiği tespit edilmiştir. 3-6 ay süren kuyu izleme ve performans testleri gerçekleştirilmiş, kimyasal analizler yapılmış ve sahanın elektrik üretimi amaçlı olarak geliştirilmesi için gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Soru 5:

Derin jeotermal sondajlar için şartname var mıdır? Varsa, bu şartnameler hangi ulusal jeotermal standardına göre hazırlanmıştır?

Cevap 5:

Ruhsat sahipleri tarafından sondaj lokasyonlarının derinlik ve özelliklerine göre değişen sondaj programları uygulanmaktadır.

Soru 6:

Derin jeotermal sondajlar için çevre etki değerlendirme çalışması yapılmış mıdır?

Cevap 6:

5686 sayılı Jeotermal Kaynaklar ve Doğal Mineralli Sular Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 9.

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. HALUK EYİDOĞAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8051)**

Maddesinin üçüncü fıkrasına göre işletme ruhsatı alındıktan sonra ruhsat sahibince ÇED olumlu kararı veya ÇED Gerekli Değildir karar belgesi alınması gerekmektedir.

Adı geçen firmanın 24 MW kapasiteli Jeotermal Enerji Santrali projesi için Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından 13.01.2012 tarih ve 14 no.lu "ÇED Gerekli Değildir." kararı verilmiştir.

Soru 7:

Derin jeotermal sondajlarda yeraltı akifer ve yeraltı suyu kirlenme olasılıklarına göre ne tür öneriler önerilmektedir?

Cevap 7:

Sondaj tekniğine uygun emniyet tedbirlerinin alınması durumunda yeraltı akifer ve yeraltı suyu kirlenme olasılıklarının önüne geçilebilmektedir. Yüksek basınç ve sıcaklığa sahip akışkan içeren tabakalara girilirken koruma borusu yerleştirilmesi ve arkasının çimentolanması gerekmektedir. MTA Bölge Müdürlüğünün teknik raporuna göre kuyularda ağız borusunun rezervuar basıncını yenecek derinlikte (550-700 m.) olması durumunda kuyu emniyetinin sağlanacağı öngörülmektedir.

Alaşehir ilçesi, Alkan köyünde meydana gelen hadiseden sonra Manisa Valiliği Manisa İl kurum ve kuruluşlarına acil durum müdahalesi eylem planı çerçevesinde sorumluluklar vermiş; bu çerçevede DSİ 22. Şube Müdürlüğüne yeraltı ve yer üstü su kalitesinin devamlı olarak izlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması; Çevre ve Şehircilik Müdürlüğüne oluşabilecek çevre kirliliğine (toprak, su v.b.) karşı düzenli takip yapılması, tedbirler geliştirilmesi, termal sondajlarla ilgili ÇED raporlarında bu hususun göz önünde bulundurulması ve İl Halk Sağlığı Müdürlüğüne yöredeki köy ve beldelerdeki içme kullanma sularının her türlü bakteriyolojik ve ağır metaller (bor dahil) yönünden düzenli takibi ve gerekli tespit ve tahlillerin yaptırılması yönünde görev vermiştir.

Soru 8:

Sondajlar sırasında yeraltı sularının ve akiferlerin bozulma ve kirlenme analizleri ve hidrojeolojik modelleri yapılmış mıdır?

Cevap 8:

Özellikle Gediz Havzası olmak üzere yeraltı sularının kirlilik ve kirlenebilirlik potansiyeli konusunda 9 Eylül Üniversitesi tarafından bir proje başlatılmıştır. Bu proje kapsamında su kuyuları açılarak örnekler alınması ve derin sondajların yeraltı sularına olumsuz bir etkisi olup olmadığının araştırılması amaçlanmıştır.

Soru 9:

Oluşan bu sıcak su ve buhar patlamalarının ve fişkırmaların nedenleri bilinmekte midir?

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF. DR. HALUK EYİDOĞAN'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8051)

Cevap 9:

MTA Ege Bölge Müdürlüğünün 01.06.2012 tarihli raporunda, kontrolsüz gaz ve sıcak su çıkışlarının nedeninin formasyon yırtılması olduğu ve rezervuar basıncının üstteki litostatik basıncı yenmesi üzerine meydana geldiği ifade edilmiştir.

Soru 10:

Bu sorunu Türkiye’de anlayan ve çözebilecek uzman yok mudur ki ABD’den uzman getirilmektedir?

Cevap 10:

Bu sorunun meydana gelmesinden itibaren Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü, sorunun çözümüne yönelik her türlü teknik desteği vermektedir.